

Mas Sant Jaume

Olesa de Montserrat

Ubicació

Comarca:	Baix Llobregat
Lloc/Adreça:	Prop de l'urbanització Ribes Blaves
Emplaçament	Ctra. B-120. Trencall prop del Km. 10 cap a Ribes Blaves i primer camí direcció est uns 800 m
Alçada:	193

Coordenades:

Latitud:	41.55209
Longitud:	1.92712
UTM Est (X):	410526
UTM Nord (Y):	4600603

Classificació

Número de fitxa	08147 - 109
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Medieval Modern Contemporani Popular
Segle	XV-XIX
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Número inventari	Sí: IPA 18712
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	001602500DF00A
Fitxes associades:	
<u>Sant Jaume de Castelló</u>	
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa:	dv., 30/09/2011 - 02:00

Descripció

Masia situada al costat de la capella del mateix nom, que ha conservat molt bé la tipologia constructiva tradicional. Està formada per un cos residencial, molt llarg, amb altres cossos més moderns adossats als costats de migdia i de ponent, així com els antics corrals i altres coberts independents que formen un pati d'accés tancat. El cos residencial és de planta rectangular irregular, amb planta baixa i un pis (excepte en una part que ha estat sobrealçada modernament), i està format per dues naus. A l'interior hi ha un habitatge per al masover i un altre per als propietaris. La façana està orientada al sud-oest i presenta una forma atípica, ja que la nau dreta sobressurt amb un cos més avançat. Té com a element principal el portal adovellat. Adossat al costat de ponent hi ha un cos probablement construït al segle XIX que allarga la façana i presenta una galeria a la planta pis amb dos arcs escarsers fets amb maó. Els Murs de la masia són arrebossats i pintats de blanc, i no deixen entreveure gaires obertures. En general són petites, algunes en forma d'arc i altres fetes amb llinda i brancals de pedra o maó vistos. El mur paral·lel a l'escala té un dibuix calat igual que el que hi ha a la façana principal de l'ermita. A la part posterior d'un dels edificis es conserva un fragment de mur antic sense arrebossar, que està al costat de la capella de Sant Jaume. Aquest mur té una espitllera feta amb tres pedres, les dues verticals més grans i ben escairades, i podria tenir la mateixa cronologia que la capella, datada vers el segle XV. A la façana de llevant es conserva un arc apuntat que, pel que sembla, antigament era l'entrada als estables.

L'interior conserva molt bé la tipologia constructiva tradicional, ja que ha estat arranjada mantenint al màxim els elements antics. Les portes són petites i moltes acabades en forma d'arc. Algunes portes conserven el sistema antic de tancament automàtic mitjançant una corda lligada a un pes. La planta baixa conserva diverses tines, que es troben en diferents ubicacions, una d'elles a la cambra d'entrada. També es conserva un dipòsit cilíndric, que podia haver estat destinat a l'oli, així com el forn de pa i altres elements tradicionals. La masia consta de diferents coberts annexats al cos principal, així com una interessant pallissa amb una gran obertura en arcada que es troba més separada, davant d'una era enrajolada.

Observacions:

Es conserven una premsa, una màquina d'aixafar raïm i altres màquines agrícoles diverses.

Història

El nom d'aquest lloc (Sant Jaume de Castelló) podria fer referència a la presència d'algun element fortificat o amb caràcter defensiu. Cal dir que la finca també s'havia anomenat mas de Questeo o del Castallo, mas Casaldefels i Castell defels, i tant la masia com l'església estan dalt d'un turó, just damunt d'un alt precipici sobre la riera de Sant Jaume. Al voltant de l'església sembla que s'hi han localitzat restes de la necròpolis. Segons l'estudiós Josep M. Sibina (SIBINA: 2002) la masia està documentada al segle XII. Posteriorment la casa ha sofert nombroses ampliacions. La família dels propietaris inicials, els Sanahuja, en van estar al front fins al final del segle XIX, quan va passar a mans de Caterina Batallé i Jané. L'any 1855 la masia va ser escenari d'un episodi luctuós, estudiat per Josep M. Sibina, quan uns individus vestits de mossos d'esquadra van cometre un violent robatori. Els autors van ser detinguts i condemnats a mort, però els fets van ser aprofitats per condemnar un dirigent obrer, acusat de ser l'instigador del crim. Durant els anys de la postguerra l'actual família propietària encara va fer funcionar la finca a ple rendiment durant molts anys. Les riuades de l'any 1962 van provocar moviments de terres importants i es van endur una construcció que hi havia al camí d'accés, entre el graner i l'entrada. A la dècada de 1990 el conjunt ha estat objecte d'una curiosa restauració. Pel que fa a l'ermita ha estat tradicionalment una de les fites dels pelegrins que es dirigeixen a Montserrat. Antigament per la diada de Sant Jaume a l'ermita s'hi feia un aplec que consistia en una missa amb cant dels goigs en honor del sant, un àpat tradicional a la masia, sessió de música amb

acordió, ballada de sardanes i comptava amb l'assistència de la Guàrdia Civil de Cavalleria de Terrassa. L'any 2002 es va constituir una Associació d'Amics de Sant Jaume, que va estar activa durant uns anys amb l'objectiu d'impulsar la recuperació de la capella.

Bibliografia

AADD (2011). Pla Especial Urbanístic d'identificació de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable susceptibles de reconstrucció i rehabilitació. Urbanisme Integral i Mediambient, S.L.P; Ajuntament d'Olesa de Montserrat (fitxa M 03)

COBOS, Josep M (1994). Olesa al segle XIX. Col·lecció vila d'Olesa, 4. Ajuntament d'Olesa de Montserrat; Publicacions de l'Abadia de Montserrat, p. 91-93

HERNÁNDEZ CARDONA, M. Àngel (1997). Les plantes i el paisatge vegetal d'Olesa de Montserrat. Col·lecció Vila d'Olesa, 6. Ajuntament d'Olesa de Montserrat; Publicacions de l'Abadia de Montserrat, p. 302-306

MARTÍNEZ NOGAREDA, E (2000). L'Abans. Olesa de Montserrat. Recull gràfic. 1875-1965. Ed. Efadós, p. 124-126

SIBINA, Josep M. (2002). La capella de Sant Jaume. Associació Amics de Sant Jaume. Olesa de Montserrat

